

« zurück blättern vor »

FAJERANT subst. m., ab 1867; auch *fajeramt, fajerand, fajrant*; ‘Ende des Arbeitstages, Erholung nach der Arbeit’ – ‘koniec dnia roboczego, odpoczynek po pracy’: 1887 Koś.Słup. 4, WIECZ *Robotnicy płatni “od sztuki” zostawali się po “fajerandzie” i pracowali do późnej nocy.* o 1895 Kal. Warsz. 143, WIECZ *Zadzwoniono na fajerant.* o 1903 Rein.Mon. II 18, WIECZ *Często w sobotę po “fajerancie” ser kupi suchy.* o (1910) o.J. Strug Pocisk. 65, DOR *Trzy brudne salki [restauracji] zapelniają się natychmiast, jak tylko gwizdek fabryczny rozpuści ludzi na fajerant.* o 1914 Na Drew. 10, WIECZ *Po fajerand co sobotę (...) bierze mnie pod lewom pache.* o 1923 BF 77, GODYŃ *Przyjdź po fajeramcie / do szewca w sobotę.* o 1928 Tuwim Wiersze 287 *Trzasnę w stół twardą pięścią – a narwę się lichu, / Bo mi wesela trzeba na te podte czasy! / Fajrant, psiakrew! / Swoboda! / niech gniją na strychu / Rachitycznych bachorów skręcone kulasy!* o (1935) 1936 Goj.Dziew. I 57, DOR *Starsi czeladnicy sami sobie ogłaszają fajeranty i wychodzą.* o 1952 New.Pam. 58, DOR *Ledwo fajrant odgwizdano, przed kantor schodzić się poczęli sezonowi po wypłatę, bo była sobota.* – Sw (rzem.), LSP, DOR (środ.). o **Var:** *fajeramt* subst. m., [hapax] 1923 BF 77, GODYŃ; *fajerand* subst. m., 1887 Koś.Słup. 4, WIECZ o [LBel.] 1914 Na Drew. 5, WIECZ – nur Sw (rzem.); *fajerant* subst. m., 1895 Kal.Warsz. 143, WIECZ – Sw (rzem.), LSP, DOR (środ.); *fajrant* subst. m., 1928 Tuwim Wiersze 287 – Sw (rzem.), DOR (środ.). o **Etym:** nhd. *Feierabend* subst. m., ‘das Aufhören der Arbeit’, GRI. o **Der:** *fajerantowy* adj., 1867 Prz.Tygh. nr 5 s.32, WIECZ *Ale i w innych fachach w czasie tak zwanym fajerantowym, terminatorzy używani są do podobnych obług.* Zuerst geb. Sw; *fajrantowy* adj., 1875 Kolce s.303, WIECZ *Jest robotą “fajrantowej” chwili.* Zuerst geb. DOR. ♦ Die Form *fajeramt* ist eine Art Volksetymologie: eine Anlehnung an dt. *Amt*. Die Form *fajrant* kann auf die deutsche Nominativform (mit Beibehaltung der Anfangsbetonung) zurückgehen oder von den auf der Paenultima betonten polnischen Formen der Casus obliqui, z.B. *faj(e)rántu* usw., stammen.

« zurück blättern vor »